

gebracht voor zijn eerste gesprek. Tijdens dit gesprek, dat gewoonlijk drie tot vier dagen duurde, mocht de asielzoeker Ter Apel niet verlaten. Na het gesprek werd besloten of de asielaanvraag het waard was om voort te zetten en of zijn verhaal klopte. Als de aanvraag werd voortgezet, werd de asielzoeker overgeplaatst van Ter Apel naar een tijdelijke vluchtelingenkamp zoals het kamp vlakbij Hoogeveen.

Terwijl Mohsen op de heuvel achter het kamp zat, met zijn gezicht richting het hek rondom het kamp, probeerde hij de palen van het hek rondom het kamp te tellen. Maar hij raakte de tel kwijt en begon opnieuw. Het was bijna onmogelijk om ze correct te tellen van deze afstand, zeker omdat het hek 's nachts alleen zichtbaar was door de verlichting van het kamp. Mohsen overwoog dat de tijd in ieder geval sneller zou verlopen. Hoe sneller, des te beter!

Een windvlaag waaide tegen de achterkant van zijn hoofd en bewoog het gras op de heuvel. De golvende beweging van het gras leidde Mohsens aandacht af van het hek en hij keek om. De lichten van het kamp benadrukten het golvende gras, waardoor Mohsen dacht dat het gras naar het hek bewoog. Zelfs wilde het gras dit verdomde kamp ontvluchten!, dacht hij.

Terwijl de koude februariwind doorwaaide, trok Mohsen zijn benen verder op tegen zijn buik om warmer te blijven. Ondanks dat hij een muts droeg, had hij het gevoel dat zijn kruin bevroor, daar waar hij compleet kaal was, en zijn bril tegen zijn grote neus plakte.

Ik dacht dat kustlanden mildere winters hadden, maar Nederland blijkbaar niet. Gelukkig zijn onze kamers warm, dacht hij.

Wat Mohsen bedoelde met de kamers, waren vierkante ruimtes, waarin vier stapelbedden voor totaal acht mensen stonden, en twintig van deze kamers waren gebouwd in voorgebouwde barakken. De ruimtes werden gescheiden door dunne, houten muren die geen geluid buiten hielden. In de barakken waren acht toiletten, zes douches en zes wasbakken, die meestal vies of kapot waren.

Koken was verboden in het asielzoekerscentrum van Hoogeveen. Elke asielzoeker kreeg dagelijks een warme lunch. Voor ontbijt en diner moesten ze een koude kant-en-klaarmaaltijd, brood, kaas of boter buiten het kamp kopen om naar het kamp mee te nemen. Hiervoor kreeg elke asielzoeker veertig gulden² voor persoonlijke uitgaven.

Het kamp bestond uit acht barakken, een centrale keuken, een wasruimte met acht wasmachines en acht drogers, en een hoofdgebouw van rood baksteen met twee verdiepingen. Dit bakstenen gebouw bevond zich bij de ingang van het kamp, waar de controlekamer toezicht hield op wie het kamp in- en uitging. De acht barakken werden aangeduid met de letters A tot en met H. Gebouw H stond aan de rand van

² De munteenheid in Nederland voor de overstap naar de euro.

het terrein en was bestemd voor asielzoekers die jonger waren dan achttien jaar en alleen asiel hadden aangevraagd. Het asielzoekerscentrum van Hoogeveen was het grootste tijdelijke vluchtelingenkamp of opvangcentrum (OC) van Nederland, met een capaciteit voor meer dan duizend asielzoekers. De heuvel waarop Mohsen zat, was links van barak H, waar een hek met prikkeldraad het kamp van een korenveld afscheidde.

Mohsen, die nog steeds op de heuvel zat en naar de golvende bewegingen van het gras keek, hoorde Afrikaanse muziek uit een van de kamers van barak H, die door half geopende ramen naar buiten drong. Zo nu en dan hoorde hij twee meisjes ruziemaken door de muziek heen. Mohsen dacht: als ze zelf voor energie moesten betalen, zouden ze het raam niet openlaten in deze kou.

Mohsen had zulke ruzies in zijn eigen kamer meegemaakt, en het was een bekend en vrijwel routineus probleem binnen het kamp. Mohsen zelf was een pacifist en maakte geen ruzie, maar het dagelijks aanschouwen van deze conflicten veroorzaakte bij hem steeds meer heimwee. Misschien omdat zulk gedrag voortkwam uit een gebrek aan vertrouwen en affectie tussen mensen, iets wat een vluchteling in een onbekend kamp nog harder raakte.

Elke vluchteling die soms zijn land, familie, vrienden en cultuur miste, trachtte dit verlangen op de een of andere manier te verlichten of tijdelijk te vergeten, om de tijd draaglijker te maken en de situatie beter te verdragen. De een deed het met drinken, de andere gebruikte drugs, een ander gaat uit en zoekt een geliefde. Als iemand zijn geld niet wilde uitgeven aan zulke zaken, kon hij rond een tafel gaan zitten en urenlang kaarten spelen met degenen die dezelfde taal spraken. Ze vertelden elkaar constant dezelfde, soms smakeloze, herinneringen en grapjes. Maar wanneer heimwee Mohsen overviel, ging hij op dezelfde heuvel zitten met zijn rug naar het kamp en zijn blik op het hek tussen het kamp en het korenveld. Het was alsof, wanneer hij zijn rug naar het kamp toekeerde, vergat hij voor even waar hij was, met wie, en onder welke omstandigheden leefde hij. Dit gaf Mohsen een vals gevoel van hoop en dit kleine sprankje geluk hielp hem om de situatie beter te kunnen dragen.

Maar vanavond miste hij Iran, zijn familie en vrienden meer dan de voorgaande avonden. Misschien omdat morgen zijn zesendertigste verjaardag was en niemand in het kamp achter hem erom gaf of het zelfs maar wist.

Mohsen dacht: Als ik in Teheran was, zou ik vanavond niet uitgegaan met mijn vrienden, maar was ik vanavond thuisgebleven om mijn moeders gerechten te eten. Moeder zou rijst en vlees voor me gemaakt hebben. Ze wist dat ik daarvan hield! Ik wou dat ik een telefoonkaart had om thuis, om mijn ouders te bellen.

Ineens, voelde hij een brok in zijn keel en hoewel er niemand was, schaamde hij zich om te huilen. Misschien omdat hij een man was, misschien omdat hij geen kind

was. In de Iraanse cultuur hoorde huilen bij vrouwen en kinderen. Maar de echte reden waarom hij niet hilde, was dat hij, ondanks de smeekbeden van zijn ouders, besloten had om Iran voorgoed te verlaten.

Hij slikte zijn frustratie weg en zei tegen zichzelf: 'Het was mijn beslissing, niemand heeft me gedwongen. Niks is nu nog zeker, misschien was het echt de juiste beslissing. Het is te vroeg om daarover te oordelen. Huil niet, want je tranen zullen op je gezicht bevroren en je krijgt een gezicht van ijs.'

Hij hief zijn gezicht met een glimlach op, haalde diep adem en keek naar de maan. In plaats van verdriet, voelde hij plotseling hoop en blijdschap in zijn hart. Hij realiseerde zich dat dit dezelfde maan was die in Iran zichtbaar was, en dat de maan een verbindende factor was tussen Iran en het kamp. Een koude wind blies weer, liet het gras dansen en verstoorde Mohsens gedachten opnieuw.

Hij keek op zijn horloge, het was bijna middernacht. Hij dacht: Ik zal niet kunnen slapen vannacht, misschien nog minder dan andere nachten, dacht hij. Het is beter als ik vannacht twee slaappillen neem in plaats van één. Hij dacht verder: Als ik niet genoeg slaappillen meer heb, waar kan ik die krijgen? Hij had meerdere doosjes slaappillen uit Iran meegenomen tegen slapeloze nachten, maar ze waren bijna op!

Mohsen stond op en liep vanaf de heuvel naar beneden langs de H barak richting de E barak, waar zijn kamer was. Terwijl hij de voordeur van de H barak passeerde, botste hij op een man die de barak uitsnelde. Hoewel het de fout van de man was, dat hij naar buiten snelde zonder uit te kijken, excuseerde Mohsen zich onbewust in Farsi: 'Excuseer me!' en hij liep verder. Een paar meter verderop, hoorde hij een stem achter zich.

'Sorry, bent u Iraniër?'

Met zijn handen in zijn jaszak en diep weggezakt tegen de kou, draaide Mohsen zich om naar de onbekende stem die Farsi sprak. Onder het licht van de buitenlamp zag hij een jongeman van een jaar of twintig, met verward en zwart haar, in een spijkerbroek en een versleten legerjasje.

Mohsen liep naar de man en zei tegelijkertijd: 'Ja, ik ben Iraniër. Wie bent u?'

De jongeman ging niet in op zijn vraag, maar vroeg: 'Heeft u een sigaret? Broer, geef me een sigaret alsjeblieft.'

Van dichtbij zag Mohsen het gezicht van de jongeman beter.

'Nee, ik rook niet. Woon je hier in het kamp?', vroeg hij.

Nerveus praatte de jongeman verder: 'Ik heb geen geluk, alle winkels zijn gesloten op dit tijdstip. Heb je ook geen sigaretje op je kamer?'

'Nee, zoals ik al zei, rook ik niet.', herhaalde Mohsen en vroeg: 'In welke barak woon je?'